

ประสิทธิผลของรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ของนักศึกษาพยาบาล*

มัญจวรรณ ลียุทธานนท์ พยม.** สุทธานันท์ กัลละ พยม.***

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของของวิธีการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ชั้นปีที่ 3 จำนวน 20 คน ดำเนินการสอนตามรูปแบบการคิดวิเคราะห์ จำนวน 12 ชั่วโมง เก็บข้อมูลการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการสอน ด้วยแบบสอบถามพัฒนาการคิดวิเคราะห์ จำนวน 8 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนสอนและหลังการสอน ด้วยสถิตินอนพาราเมตริก Wilcoxon Signed Ranks test สรุปผลการวิจัยดังนี้

วิธีการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ วัตถุประสงค์การสอน สาระการเรียนรู้ ขั้นตอนการสอน และการวัดและประเมินผล

ค่าเฉลี่ยคะแนนการคิดวิเคราะห์ หลังการใช้วิธีการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต สูงกว่าก่อนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ ควรเตรียมนักศึกษาให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต

คำสำคัญ : รูปแบบการสอน การคิดวิเคราะห์ นักศึกษาพยาบาล

* ได้รับทุนสนับสนุนจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี

** พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ (ด้านการสอน)

*** พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ด้านการสอน)

The Effect of Instructional model for analytical thinking of Nursing students*

Matthawan Leeyutthanont MNS.** Suthanan Kunlaka MNS.**

Abstract

The purpose of action classroom research was to compare the analytical thinking skills of nursing students before and after teaching by using instructional model for analytical thinking. The experimental group was consisted of 20 juniors nursing students of Boromarajonani College of Nursing, Surat-Thani, Thailand. The research tools consisted of lesson plan and the analytical thinking skills questionnaire. The data were analyzed by using percentage, arithmetic mean, Wilcoxon signed ranks test.

Results of the study were as follow: 1) The instructional model for analytical thinking in care for persons with mental health problems consisted of 4 components: objective, content, mental health problems area, instructional process, measurement and evaluation; 2) The nursing students mean scores of the analytical thinking skills using the instructional model for analytical thinking after teaching were higher than before teaching with statistically significant difference at ($p < .05$).

The findings suggested that nursing students should prepared their analytical thinking skills in for persons with mental health problems

Keywords : Instructional Model, Analytical Thinking, Nursing students

---

* This research was funded by the Boromrajonani Nursing College, Suratthani

** Professional Nurse (Teaching) Boromarajonnani College of Nursing, Suratthani

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประเมินการปฏิรูปการศึกษาศตวรรษที่ 2 ที่ผ่านมามีผลในด้านคุณภาพผู้เรียน ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีสถานศึกษาจำนวนมากยังไม่ได้มาตรฐาน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางการคิดวิเคราะห์ ความใฝ่รู้ การแสวงหาความรู้ และคุณธรรมจริยธรรม¹ จากผลปฏิรูปดังกล่าวส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรและปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาให้เกิดความสามารถในการคิดวิเคราะห์และความสามารถในการแก้ปัญหามากขึ้น สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา จึงได้ดำเนินโครงการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework For Higher Education; TQF: HED) เพื่อเป็นเครื่องมือในการนำนโยบายที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และการแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ที่เกี่ยวกับมาตรฐานการอุดมศึกษาไปสู่การปฏิบัติในสถาบันการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์มีการกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน ได้แก่ (1) คุณธรรม จริยธรรม (2) ความรู้ (3) ทักษะทางปัญญา (4) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ (6) ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

สำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก มีการปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้ในการผลิตบัณฑิตให้เป็นหลักสูตรสอนบูรณาการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 มีเป้าหมายเพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ ความสามารถเชิงวิชาชีพ มีคุณธรรม มีเจตคติ

ที่ดี เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และในปีการศึกษา 2547 เป็นต้นมา ได้เริ่มดำเนินการโครงการปฏิรูปการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมสุขภาพ มีการกำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรบูรณาการ มีกระบวนการที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาอาจารย์ทั้งด้านสมรรถนะ ศักยภาพในการถ่ายทอดและแนวคิดหลักการสร้างเสริมสุขภาพ หลังจากการดำเนินการตามหลักสูตรบูรณาการไปแล้ว ได้มีการศึกษาวิจัย การประเมินศักยภาพของอาจารย์และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ พบว่า อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีความเข้าใจวิธีการกำหนดเนื้อหาและนำไปปฏิบัติในการสอนได้ รวมทั้งมีการพัฒนาตนเองในด้านการเข้าใจผู้อื่น มีทักษะการเก็บข้อมูล การทำงานเป็นทีมและมีกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ส่วนการพัฒนาที่พบได้น้อยที่สุด ได้แก่ ทักษะการชี้ประเด็น ทักษะการพัฒนาความคิดวิจารณ์ การวิเคราะห์เนื้อหา การสรุปและทักษะการประเมินความคิดของผู้เรียน รวมทั้งการให้ผู้เรียนรู้จักใช้ความคิดของตนเอง² สอดคล้องกับการประเมินผลผู้เรียนกับการสอนบูรณาการที่พบว่า การสอนแบบบูรณาการทำให้ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีความอิสระในการเรียนรู้และกระตุ้นความคิดของตนเอง อย่างไรก็ตามสิ่งที่ต้องพัฒนาต่อยอด คือ การพัฒนากระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาทางการพยาบาล³ ดังนั้นในรายวิชาการพยาบาลควรมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ให้มากขึ้น

จากการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตในภาคทฤษฎี ได้มีการนำข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาเพื่อการคิดวิเคราะห์ มาการพัฒนาการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ได้แก่ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 และ 2554 โดยมีการสอนแบบบรรยาย อภิปราย การชมภาพยนตร์

การมอบหมายให้ศึกษาระณีศึกษา และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักศึกษาทุกคนผ่านตามเกณฑ์ ร้อยละ 60 โดยข้อสอบที่มีลักษณะการคิดวิเคราะห์ นักศึกษาทำได้เพียงร้อยละ 60 ของข้อสอบคิดวิเคราะห์เมื่อเรียนภาคทฤษฎี และได้ขึ้นฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตต่อเนื่องจากภาคทฤษฎี ปีการศึกษา 2553 และ 2554 พบว่า นักศึกษาร้อยละ 80 ไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูล การจำแนก แยกแยะข้อมูล และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของข้อมูลทางการพยาบาล เพื่อสรุปปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาทางจิต การวินิจฉัยการพยาบาล และการวางแผนการพยาบาลที่สอดคล้องกับปัญหาได้ ซึ่งนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติให้ข้อมูลว่าการเรียนวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตภาคทฤษฎีที่ผ่านมายังมีการฝึกให้นักศึกษาเชื่อมโยงข้อมูล การจำแนกแยกแยะข้อมูลในการเรียนค่อนข้างน้อย ทำให้นักศึกษาไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้เมื่อให้การพยาบาลผู้ป่วย เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาทางการพยาบาล⁴

จากการที่นักศึกษามีจุดอ่อนและขาดองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ และอาจส่งผลต่อการสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ในรายวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชได้ เนื่องจากข้อสอบในรายวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ส่วนใหญ่อยู่ในระดับการวิเคราะห์และ การนำไปใช้ และเมื่อวิเคราะห์ผลการสอบรายวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ย้อนหลัง 3 ปีพบว่า มีจำนวนลดลงตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2552 นักศึกษาสอบผ่านร้อยละ 98.31 ปีการศึกษา 2553 นักศึกษาสอบผ่านร้อยละ 89.57 และปีการศึกษา 2554 นักศึกษาสอบผ่านร้อยละ 83.33 เมื่อเทียบคะแนนผลการสอบของสถาบันการ

ศึกษาในระดับประเทศพบว่า ผลสอบอยู่ในระดับปานกลาง⁵ จากผลการสอบดังกล่าวทำให้ผู้รับผิดชอบรายวิชาและผู้สอนได้มีการวิเคราะห์การเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตและประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตในปีการศึกษา 2555 สรุปได้ว่า วิธีการสอนแต่ละเนื้อหาไม่มีรูปแบบที่ตายตัว ขึ้นอยู่กับบริบทและความเหมาะสมในการสอน การสอนส่วนใหญ่เน้นการบรรยาย การศึกษาสภาพจริง แต่เชื่อมโยงข้อมูล การจำแนกแยกแยะข้อมูล มีการวิเคราะห์จากกรณีศึกษาและการสะท้อนคิดจากผู้สอนค่อนข้างน้อย

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว ผู้รับผิดชอบและผู้สอนจึงได้มีการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) ของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดอุปนัย (Inductive Thinking Instructional Model) รูปแบบนี้ จอยส์และวิล (Joyce, B & Weil, M.)⁶ เชื่อว่าการคิดเป็นสิ่งที่สอนได้ การคิดเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและข้อมูล และกระบวนการนี้มีลำดับขั้นตอน ตั้งแต่การสร้างมโนทัศน์ การตีความ และสรุปความ ที่ต้องระบุนความสัมพันธ์ของข้อมูล และการประยุกต์ใช้ข้อสรุปหรือหลักการ ซึ่งวิธีการสอนนี้มุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถจับหลักการหรือประเด็นได้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดเรียนรู้หลักการหรือแนวคิดอย่างเข้าใจ⁷ นอกจากนี้ ชัยอนันต์ สมุทวณิช กล่าวว่า ผู้สอนสามารถช่วยผู้เรียนให้พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยการฝึกให้ผู้เรียนแสวงหาข้อเท็จจริง ตูรตรกะหาทิศทาง หาเหตุผลและมุ่งแก้ปัญหาได้ โดยการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) และรูปแบบการสอนโดยใช้ผังกราฟิก (Graphic

Organizer Instructional Model) โดยเชื่อว่า กระบวนการเรียนรู้เกิดขึ้นจากองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ ความจำข้อมูล กระบวนการทางปัญญา และเมตาคognition จากหลักการดังกล่าว การเรียนรู้จึงเป็นการสร้างความรู้ของบุคคลที่ต้องใช้กระบวนการในการเลือกรับข้อมูลที่สัมพันธ์กัน การจัดระเบียบข้อมูลสู่โครงสร้าง การบูรณาการข้อมูลเดิมและการเข้ารหัสข้อมูลการเรียนรู้ เพื่อให้คงอยู่ในความจำระยะยาวและสามารถเรียกคืนได้โดยง่าย⁹ จึงทำให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับโครงสร้างความรู้เดิมและสร้างความหมายและความเข้าใจในเนื้อหาสาระหรือข้อมูลที่เรียนรู้และจัดระเบียบข้อมูลที่เรียนรู้ด้วยผังกราฟิก ซึ่งจะช่วยให้ง่ายแก่การจดจำ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต เพื่อให้นักศึกษาเกิดสมรรถนะรายวิชาด้านการคิดวิเคราะห์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลได้ รวมทั้งเป็นการเตรียมตัวเพื่อการสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ในรายวิชาการพยาบาล

สุขภาพจิตและจิตเวช

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์และนักศึกษาที่เรียนแบบปกติ ในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาพยาบาลในการเรียนด้วยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต

สมมติฐานการวิจัย

คะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi - experimental research) แบบ Non-Randomized Control-Group Pretest Posttest Design)

ประชากร คือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต ปีการศึกษา 2555 จำนวน 98 คน

กลุ่มตัวอย่าง

เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 20 คน ตามคุณสมบัติที่กำหนดดังนี้

- 1) เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่กำลังเรียนวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2555
- 2) เป็นกลุ่มนักศึกษาที่ผู้วิจัยรับผิดชอบ และ
- 3) เป็นนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยรวมถึงรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัยจากหนังสือวารสาร ฐานข้อมูลออนไลน์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

2. สร้างเครื่องมือในการวิจัย จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ แผนการสอนตามรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต จำนวน 12 ชั่วโมง ในการจัดการเรียนการสอน 15 สัปดาห์ แบบประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาล แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนต่อรูปแบบการสอน และแบบประเมินความคิดเห็นและข้อค้นพบของอาจารย์พยาบาลต่อการสอนด้วยรูปแบบการสอน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญของภาควิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชและคณะกรรมการฝ่ายวิชาการจำนวน 3 ท่าน

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

เมื่อได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยชี้แจงข้อมูลอย่างชัดเจนถึงสิทธิในการเข้าร่วมวิจัยขึ้นอยู่กับความสมัครใจในการตอบแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างมีอิสระและตัดสินใจในการตอบข้อมูล ข้อมูลที่ได้รับจากการเก็บรวบรวมข้อมูล จะเก็บไว้เป็นความลับและนำมาวิเคราะห์ภาพรวม ซึ่งผู้วิจัยจะนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต

- ออกแบบโครงสร้างของรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- สร้างแผนการสอนตามรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต จำนวน 12 ชั่วโมง ในการจัดการเรียนการสอน 15 สัปดาห์ โดยมีรูปแบบการสอน ประกอบด้วย วัตถุประสงค์การสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ สารการเรียนรู้ ขั้นตอนการสอน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างมนทัศน์

- ให้ผู้เรียนศึกษาตามสภาพจริงผู้รับบริการทั้งในโรงพยาบาลและในชุมชน บุคคลที่มีสุขภาพจิตดีและเจ็บป่วยและการเผชิญปัญหา

ขั้นตอนที่ 2 การตีความและสรุปข้อมูล

- นำข้อมูล มาจัดหมวดหมู่ แยกแยะและหาความสัมพันธ์ของข้อมูล บุคคลที่มีสุขภาพจิตดีและเจ็บป่วยทางจิต

วินิจฉัยปัญหาจากข้อมูลที่รวบรวมมาและแนวทางการเผชิญปัญหาที่เหมาะสมกับกรณีศึกษา โดย การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) และการสะท้อนคิด (Reflective Thinking)

- สรุปสาระเป็นผังกราฟฟิก

ขั้นตอนที่ 3 ประยุกต์ใช้ข้อสรุป

ตั้งประเด็น สถานการณ์โดยใช้กรณีศึกษาใหม่ ให้ผู้เรียนฝึกหาความสัมพันธ์ แยกแยะ และวินิจฉัยปัญหา

- การสะท้อนคิด (Reflective Thinking)
- การบรรยายเพื่อสรุปความคิดรวบยอด
- การวัดประเมินผลโดยใช้กรณีศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต

- นำรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตใช้สอนกับกลุ่มทดลอง จำนวน 20 คน โดยทำการทดสอบก่อนการสอนด้วยแบบประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาล จากนั้นกลุ่มทดลอง ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ จำนวน 12 ชั่วโมง โดยแต่ละขั้นตอนจะการใช้การสะท้อนคิด เพื่อประเมินการคิดในแต่ละขั้นตอน โดยใช้เกณฑ์การประเมินแต่ละขั้นตอนตามเกณฑ์ร้อยละ 80 และทำการทดสอบหลังการสอน ด้วยแบบประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาล

- ประเมินจากความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการสอนด้วยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต

- ประเมินความคิดเห็นและข้อค้นพบของอาจารย์ผู้สอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตในแต่ละขั้นตอนของการสอน และภายหลังการสอน

ขั้นตอนที่ 3 การปรับปรุงรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเป็นฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสมวิเคราะห์ด้วยสถิติร้อยละและค่าเฉลี่ย

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการสอนด้วยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ด้วยสถิติ นอนพาราเมตริก Wilcoxon Signed Ranks test

3. ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์

ผลการวิจัย

นักศึกษากลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 26 ที่กำลังเรียนวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต เป็นเพศชาย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 เพศหญิง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90 นักศึกษากลุ่มตัวอย่างเรียนตามสภาพจริงที่โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35 โรงพยาบาลสวนสราญรมย์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ศูนย์สุขภาพชุมชนตาปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35

ตอนที่ 1 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลด้วยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์

คะแนนเฉลี่ยความสามารถการคิดวิเคราะห์หลังการสอนด้วยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์สูงกว่าความสามารถการคิดวิเคราะห์ก่อนการสอนด้วยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ เมื่อพิจารณาความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาในแต่ละด้านพบว่า ทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยหลังการสอนสูงกว่าก่อนสอน ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล จำแนกข้อมูลหรือจัดหมวดหมู่ข้อมูล วิเคราะห์ถึงสาเหตุของการเกิดปัญหา แยกแยะข้อมูล ตรวจสอบความคิด วินิจฉัยปัญหาทางการพยาบาล การแก้ปัญหาหรือการเผชิญปัญหา และวิเคราะห์ข้อมูลของผู้รับบริการ ดังตารางที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลก่อน และหลังการสอนด้วยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์

ความสามารถการคิดวิเคราะห์ แต่ละองค์ประกอบ	จำนวน N	ค่าอันดับเฉลี่ย Mean Rank	ผลรวมอันดับ Sum of Ranks	ค่าสถิติ Z	p-value
อันดับลบ(Negative ranks)	20a	9	153	-3.64	<.05
อันดับบวก(Positive ranks)	0b	.00	.00	.00	

a = pre $\leq$ post

b = post $\geq$ pre

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยความสามารถการคิดวิเคราะห์ในด้านแต่ละด้านของนักศึกษาพยาบาลก่อน และหลังการสอนด้วยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์

ความสามารถการคิดวิเคราะห์ แต่ละองค์ประกอบ	จำนวน N	ค่าอันดับเฉลี่ย Mean Rank	ผลรวมอันดับ Sum of Ranks	ค่าสถิติ Z	p-value
(1) การเก็บรวบรวมข้อมูล					
อันดับลบ (Negative ranks)	6a	5.25	31.05	-1.16	<.05
อันดับบวก (Positive ranks)	3b	.00	.00	.00	
(2) จำแนกข้อมูลหรือจัดหมวดหมู่ข้อมูล					
อันดับลบ (Negative ranks)	8a	4.50	36.00	-2.71	<.05
อันดับบวก (Positive ranks)	0b	.00	.00	.00	
(3) วิเคราะห์ถึงสาเหตุของการเกิดปัญหา					
อันดับลบ (Negative ranks)	9a	5.00	45.00	-2.81	<.05
อันดับบวก (Positive ranks)	0b	.00	.00	.00	
(4) แยกแยะข้อมูล					
อันดับลบ (Negative ranks)	8a	5.63	45.00	-1.94	<.05
อันดับบวก (Positive ranks)	0b	5.00	10.00	.00	
(5) ตรวจสอบความคิด					
อันดับลบ (Negative ranks)	8a	5.63	45.00	-1.94	<.05
อันดับบวก (Positive ranks)	2b	5.00	10.00	.00	

ความสามารถการคิดวิเคราะห์ แต่ละองค์ประกอบ	จำนวน N	ค่าอันดับเฉลี่ย Mean Rank	ผลรวมอันดับ Sum of Ranks	ค่าสถิติ Z	p-value
(6) วิจัยปัญหาทางการพยาบาล					
อันดับลบ(Negative ranks)	12a	6.50	78.00	-3.18	<.05
อันดับบวก(Positive ranks)	0b	.00	.00	.00	
(7) การแก้ปัญหาหรือการเผชิญปัญหา					
อันดับลบ(Negative ranks)	12a	6.50	78.00	-3.38	<.05
อันดับบวก(Positive ranks)	0b	.00	.00	.00	
(8) วิเคราะห์ข้อมูลของผู้รับบริการ					
อันดับลบ(Negative ranks)	10a	5.50	55.00	-3.16	<.05
อันดับบวก(Positive ranks)	0b	5.00	10.00	.00	

a = pre $\leq$ post

b = post $\geq$ pre

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการสอนด้วยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต

3.1 การสอนด้วยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตนักศึกษามีความกระตือรือร้นและสืบค้นข้อมูลเพื่อตอบประเด็นคำถาม

3.2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในแต่ละด้านของนักศึกษา ด้านที่นักศึกษาทำได้ค่อนข้างดี ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล ส่วนด้านที่ต้องมีการพัฒนาให้มากขึ้น ได้แก่ การตรวจสอบความคิด วิจัยปัญหาทางการพยาบาล และวิเคราะห์ข้อมูลของผู้รับบริการ

3.3 วิธีสอนแบบการบรรยาย (Lecture) การอุปนัย (Inductive Instructional Model) การใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizer Instructional Model) การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion)

การสะท้อนคิด (Reflective Thinking) และการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) สามารถพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต โดยสังเคราะห์วิธีสอนแบบการบรรยาย (Lecture) การอุปนัย (Inductive Instructional Model) รูปแบบการสอนโดยใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizer Instructional Model) วิธีการสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) การสะท้อนคิด (Reflection) และการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) ประกอบด้วย วัตถุประสงค์การสอน สารการเรียนรู้ ขั้นตอนการสอนและการวัดและประเมินผล โดยขั้นตอนการสอน มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การสร้างมโนทัศน์ ขั้นที่ 2 การ

ตีความและสรุปข้อมูล ขั้นที่ 3 ประยุกต์ใช้ข้อสรุป ซึ่งการกำหนดองค์ประกอบและจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบให้เป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน จะทำให้รูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ⁷ มีรายละเอียดดังนี้

- วัตถุประสงค์การสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาล จะช่วยให้ผู้สอนสามารถช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถโดยฝึกให้ผู้เรียนแสวงหาข้อเท็จจริง (fact) ดูตรรกะ (logic) หาทิศทาง (direction) หาเหตุผล (reason) และมุ่งแก้ปัญหา (problem-solving) รวมทั้งสามารถวาดภาพในสมอง สร้างความคิดใหม่ แยกแยะส่วนประกอบ และเชื่อมโยงข้อมูลได้¹⁰

- สารการเรียนรู้ ประกอบด้วยเนื้อหาบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี บุคคลที่มีแนวโน้มเจ็บป่วยทางจิต บุคคลที่ป่วยทางจิตและบุคคลที่ได้รับการฟื้นฟูสภาพจิตที่บ้าน กลไกทางจิตและการเผชิญกับปัญหา ซึ่งการเรียนรู้สาระนี้ได้จากการศึกษาสภาพจริงของแต่ละบุคคล จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการให้ผู้เรียนเข้าไปเผชิญสภาพการณ์จริง ปัญหาจริง ในบริบทจริงและร่วมกันศึกษาเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ข้อมูลและวิธีการต่างๆ เพื่อที่จะแก้ไขปัญหา นั้นและได้รับผลการประเมินตามมาตรฐานคุณภาพในชีวิตจริง

- ขั้นตอนการสอน มี 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การสร้างมโนทัศน์ เป็นการตั้งคำถามหรือประเด็นการเรียนรู้ ได้แก่ ลักษณะของบุคคลที่มีสุขภาพจิตดีและลักษณะบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเป็นอย่างไร อะไรคือปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีสุขภาพจิตดีและเกิดการเจ็บป่วยทางจิต บุคคลมีการรับรู้ข้อมูลด้านสุขภาพจิตมากน้อยเพียงใด และหากเกิดปัญหา บุคคลสามารถเผชิญหรือจัดการกับปัญหาอย่างไร การตั้งประเด็นคำถามเหล่านี้จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนที่คุ้นลักษณะที่เอื้อต่อการคิดวิเคราะห์

ได้แก่ การช่างสังเกต การช่างสงสัย ช่างซักถามและการกระตือรือร้นที่จะศึกษารวบรวมข้อมูล หรือสิ่งเราต้องการศึกษา และมีแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการศึกษา¹¹

ขั้นที่ 2 การตีความและสรุปข้อมูล เป็นการแยกแยะสิ่งที่กำหนดมาให้ว่าอะไรสำคัญหรือจำเป็นหรือมีบทบาทที่สุด ที่เป็นเหตุและผล ค้นหาว่าความสำคัญย่อยๆของเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นเกี่ยวพันกันอย่างไร สอดคล้องหรือขัดแย้งกันอย่างไรและหาความสัมพันธ์ส่วนสำคัญในเรื่องนั้นๆสัมพันธ์กันโดยอาศัยหลักการหรือแนวคิดใด การดำเนินการสิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนตรวจสอบความคิด และกำหนดข้อวินิจฉัยปัญหาทางการพยาบาล และการแก้ปัญหาหรือการเผชิญปัญหาของผู้รับบริการได้ โดยในขั้นตอนนี้ใช้วิธีการสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) และการสะท้อนคิด (Reflective Thinking) วิธีการสอนดังกล่าวจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งขึ้น เกิดทักษะในการสืบค้นเพื่อแก้ปัญหาและการเรียนรู้และช่วยพัฒนาการกระบวนการคิดวิเคราะห์ได้

ขั้นที่ 3 ประยุกต์ใช้ข้อสรุปหรือหลักการ เป็นการนำข้อสรุปถึงลักษณะของบุคคลที่ให้ศึกษามาอธิบายด้วยเหตุและผลและประยุกต์การดูแลช่วยเหลือบุคคลต่างๆต่อไป โดยในขั้นตอนนี้ใช้วิธีการสอนโดยใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizer Instructional Model) ซึ่งผังกราฟิก เป็นผังทางความคิด ประกอบไปด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญๆ ที่เชื่อมโยงกันในรูปแบบต่างๆ ซึ่งทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้หรือเนื้อหาสาระนั้นๆ เป็นเทคนิคที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆจำนวนมากเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้นและจดจำได้นาน มีการรวบรวมอย่างเป็นระบบ มีความเข้าใจง่าย กระชับ ทัดจริต ชัดเจน ผังกราฟิกได้มาจากการนำข้อมูล

ดิบหรือความรู้จากแหล่งต่างๆมาทำการจัดกระทำ ข้อมูลต้องใช้ทักษะการคิด เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบ การแยกแยะ การจัดประเภท การเรียงลำดับ การใช้ตัวเลข และการสรุป เป็นต้น ดังนั้นวิธีการสอนดังกล่าวนี้จะสามารถตรวจสอบและจัดโครงสร้างหรือความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบใหญ่และองค์ประกอบย่อย นำเสนอข้อมูลในการวิเคราะห์และนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ได้ตามเป้าหมาย ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญสุดท้ายของการคิดวิเคราะห์

2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่มีความคิดเห็นว่ารูปแบบเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตช่วยพัฒนาการคิดวิเคราะห์ได้ แสดงให้เห็นว่าการบูรณาการวิธีการสอน ได้แก่ การใช้การอุปนัย (Inductive Instructional Model) ผังกราฟิก (Graphic Organizer Instructional Model) การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) การสะท้อนคิด (Reflective Thinking) และการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) เป็นกระบวนการสอนที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การเรียนรู้ตามสภาพจริง ผู้เรียนมีการร่วมกันคิดวิเคราะห์ปัญหา แสวงหาความรู้ ข้อมูลและวิธีการต่างๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ศึกษาทำความเข้าใจ ความรู้และข้อมูลและนำความรู้มาใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา หรือการนำตัวอย่างหรือข้อมูล สถานการณ์ ที่มีหลักการ แนวคิด ที่ต้องการสอนให้แก่ผู้เรียน มาให้ผู้เรียนศึกษาวิเคราะห์ จนสามารถดึงหลักการ แนวคิดที่แฝงอยู่ออกมา เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆต่อไป และช่วยให้ผู้เรียน

ได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถจับหลักการหรือประเด็นสำคัญได้ด้วยตนเอง สำหรับการใช้องค์ประกอบเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ 4 ประการ คือ ผู้เรียนสามารถแยกแยะข้อมูลเพื่อให้เห็นองค์ประกอบหลักที่เชื่อมโยงกันอยู่อย่างชัดเจน สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มนทัศน์ได้ง่ายขึ้น มีลักษณะเป็นทั้งภาพและข้อความ สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างตื่นตัว (active learning) เนื่องจากผู้เรียนจะต้องมีทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน คิด จึงสามารถจัดทำผังกราฟิกออกมาได้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย ประกอบกับการที่ผู้เรียนได้มีการอภิปรายกลุ่ม จะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างแท้จริง มีการแสดงความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ของตนเองและเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนอย่างกว้างขวางขึ้น มีการใช้ความรู้จักทักษะการคิดวิเคราะห์ และเกิดความรู้สึกหรือพัฒนาเจตคติไปพร้อมๆกัน¹¹ ซึ่งการที่บรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกัลยาณมิตรช่วยในการกระตุ้นการคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์และคิดประยุกต์¹² สอดคล้องกับการศึกษาของสิทธิพล อาจอินทร์¹³ ที่ศึกษาการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย สารการเรียนรู้ ขั้นตอนการสอนและการวัดและประเมินผล และประสิทธิผลของรูปแบบ พบว่า นักเรียนมีคะแนนการคิดวิเคราะห์ หลังเรียน ร้อยละ 76.49 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70

3. ความพึงพอใจและความคิดเห็นของ นักศึกษาพยาบาล และอาจารย์ผู้สอนในการเรียน ด้วยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจในรูปแบบการสอน อยู่ในระดับดี โดยนักศึกษาให้ข้อมูลว่า การสอนที่มีการเรียงลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยากและการนำมา เขียนเพื่อสะท้อนความคิด ทำให้มองเห็นถึงการ วิเคราะห์เนื้อหาที่ยังไม่เข้าใจได้ ช่วยให้นักศึกษาฝึก การคิดวิเคราะห์ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ข้อเสนอแนะผู้เรียนกลุ่มละจำนวน 5-7 คน จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ทั่วถึงกว่าผู้เรียนจำนวนมาก สำหรับ ผู้สอน มีข้อค้นพบถึง การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ที่อบอุ่น เป็นกันเอง รับฟังในสิ่งที่นักศึกษาพูด และ การกระตุ้นให้นักศึกษาสนใจอยากเรียนรู้ จะทำให้นักศึกษามีความมั่นใจ กล้าพูด กล้าซักถามและสนุก กับการเรียนรู้พร้อมที่จะแสวงหาความรู้ด้วย ตนเอง

ประโยชน์และคุณค่าของงานวิจัยครั้งนี้ ทำให้ ผู้สอนปรับวิธีการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความตื่น ตั้วพร้อมที่จะจะแสวงหาความรู้ที่อยู่เสมอ สามารถ กระตุ้นความคิดและความรู้ รวมทั้งการทำผังกราฟิก จะช่วยให้ผู้เรียนมีการคิดเป็นระบบมากขึ้น ส่งผล ให้มีการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ รายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตให้มีการ พัฒนาการคิดวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง โดยมีผัง กราฟิก (Graphic Organizer Instructional Model) การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) การสะท้อนคิด (Reflection) และการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การบูรณาการวิธีการสอน ได้แก่ การใช้การ อุดหนุน (Inductive Instructional Model) ผัง กราฟิก (Graphic Organizer Instructional Model) การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) การสะท้อนคิด (Reflection) และการจัดการเรียน รู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) เป็น กระบวนการสอนที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และ ผู้ใช้ควรศึกษาทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ วัตถุประสงค์การสอน สารการเรียนรู้ ขั้นตอนการสอนและการวัดประเมินผล โดย ขั้นตอนการสอนมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างมโนทัศน์ ขั้นตอนที่ 2 การตีความและสรุป ข้อมูล ขั้นตอนที่ 3 ประยุกต์ใช้ข้อสรุปเพื่อที่จะได้ เข้าใจและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- ควรมีการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อ พัฒนาการคิดในรูปแบบอื่นๆ เช่น การคิดวิจารณ์ การแก้ปัญหา การคิดตัดสินใจทางการพยาบาล การ คิดอย่างเป็นระบบและความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น
- ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการ คิดวิเคราะห์ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ผลการเรียนรู้ คุณลักษณะนิสัยส่วนบุคคลและ ความพร้อมของผู้เรียน ปัจจัยด้านการสนับสนุนการ เรียนการสอน เช่น ตำราเอกสาร กรณีศึกษา หรือ สื่อการสอนต่างๆ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แนวทาง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากแหล่งเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ชุมชน สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด พิมพ์; 2552.

2. อติสา ศิริเวชสุนทร และสาธิตา เมธนาวิณ. รายงานวิจัยการประเมินศักยภาพของอาจารย์และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กระทรวงสาธารณสุข : สำนักกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ; 2550.
3. สุณี วงศ์คงคาเทพ. ประเมินผลผู้เรียนกับการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: ออนพรีนซ์ฮ็อพ; 2550.
4. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี. ผลการประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต ปีการศึกษา 2554.
5. สภาการพยาบาล. ผลการสอบผู้ขึ้นทะเบียนไปประกอบวิชาชีพ ปีพ.ศ. 2553 (อัดสำเนา); 2553.
6. Joyce, B & Weil, M. Models of teaching. (5 th ed). London : Alln and Bacon; 1996.
7. ทิศนา แคมณี. ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 11 . กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2552.
8. ชัยอนันต์ สมุทวณิช. การคิดแบบสร้างสรรค์และการทำแผนที่ทางความคิด (อัดสำเนา); 2542.
9. Mayer, G. Rex. Modules : From Design to Implementation. Singapore : The Columbo Plan Staff Colege Technician Education; 1984.
10. ฆนัท ธาตุทอง. สอนคิด การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์; 2554.
11. ชัยอนันต์ สมุทวณิช. การคิดแบบสร้างสรรค์และการทำแผนที่ทางความคิด (อัดสำเนา); 2542.
12. ศรัญญา จุฬาริ และคณะ. ศึกษาการออกแบบผลของรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และคิดประยุกต์ โดยการสแกฟโฟลดิ้ง(Scaffolding) สำหรับนักศึกษาพยาบาล. สุรินทร์: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์; 2554.
13. สิทธิพล อัจฉินทร์. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2552.